

Byn Hede har gett den gula hunden sitt namn, och det är här som familjen Nordström avlat fram sin egen hundras. Jon Nordström spås vara den som tar över förvaltandet av rasen.

Hedehunden

EN DOLDIS BLAND ÄLGHUNDAR

Hedehunden är inte godkänd som ras. Trots det finns det jägare som aldrig skulle byta ut sin hedehund mot någon annan. Familjen Nordström från Hede exempelvis. De är starkt förknippade med rasen sedan 1940-talet.

TEXT OCH FOTO MARI NÅLSÉN

Sverige har ett antal jakthundsraser som betecknas som inhemska. Det är ett arv från våra förfäder, som genom år av avel lagt sig vinn om att utveckla bra jakthundar. Vissa raser är större än andra, medan några bara är en smal avelsbas. En sådan är hedehunden, som du får möta här – den och dess beskyddare familjen Nordström i Hede.

– Det är en fantastisk hundras, säger Rune Nordström, som tillsammans med sin bror Konrad en gång räddade hedehunden för eftervärlden.

Det finns inte mycket litteratur att läsa om rasen. Jo, historien om dess tillblivelse finns, men sedan tar det stopp. Inte någonsans finns information om hur många hedehundar det finns i Sverige i dag. Lika svårt är det att hitta någon som har en. Men när jag befinner mig i Hede på semester lossnar det, och genom Lena Nordström får jag tag i Rune Nordström och hans brorsbarnbarn Jon Nordström, som kan berätta allt om hundrasen och visa upp några rasty-piska hundar.

ROY FRÅN SAMEBYN

Hedehundens historia tar sin början under 1920-talet då provinsialläkare Wemer i Hede varit på besök i Mittådalens sameby. Han kom hem med Roy, en vit lapphundsvälp som möjligen hade gråhund i slakten. Han gav bort den till sin son Erland.

Det gick några år och hunden Roy växte upp och parade sig, och i denna kull föddes en gul hanvalp som älskade att springa. Inte helt otippat fick han namnet Spring. Till en

början ägdes han av skomakaren i byn. Men eftersom denne inte jagade och inte kunde ta tillvara de utmärkta jaktegenskaper ungdomen visade såldes den vidare till gästgivare Holm, som betalade dåtidens hisnande 300 kronor för hunden.

Holm var en jägare av rang, och det var han som startade aveln med hedehundar. Fast på den tiden kallades de för gulhundar. Holms främsta avelskriterium var att hunden skulle jaga bra. Hur rasen den var brydde han sig inte alls om.

SISTA CHANSEN

1946 dog Holm, och man trodde att hedehundarna skulle försvinna. Trots att det fanns ganska många hundar i trakterna kring Hede var det ingen som hade något större intresse för avel eller uppfödning. Men då klev Konrad Nordström fram. Han hade arbetat som jaktträning åt Holm och fått en hund av honom som han gärna jagade med.

Nordström parade sin Tuss med en tik av en annan god jakthundsstam. Strax efter parningen blev Tuss ihjälbiten av slaktarens bulldogg.

Turligt nog var tiken dräktig och fick två valpar, en tik och en hane. Nordström behöll tiken, och med henne och den gula hanhunden Bing startade han sitt avelsarbete.

Konrad Nordström tog hjälp av sin bror Rune, som var och är en lika ivrig anhängare av rasen. De båda bröderna levde för älgjakten och hade alltid ett stort antal hedehundar med sig ut i skogen.

Redan från början bestämde bröderna

Nordström att de inte ville låta rasen gå dem ur händerna. De ville behålla kontrollen. Under många år sparade de därför alla tikar inom familjen för att kunna avla fram hedehundar så som de ville.

– Vi hjälptes åt hela tiden inom aveln men hade inte alltid 100 procents koll på vad den andra gjorde. Både Konrad och jag hade ju alla linjer och så i huvudet, säger Rune Nordström.

Rune har varje parning uppskriven i ett särskilt register, och han har hela tiden haft målet klart för sig – en sund jakthund med bra ståndegenskaper, gul till färgen med svarta tecken i ansiktet. De korsade också in blandrashundar med rätt utseende och jaktliga egenskaper för att bredda en smal avelsbas.

– Sedan renade vi rasen igen med parningar med ”riktiga” hedehundar.

Men det var jaktegenskaperna som prio- ▶

FAKTA OM HEDEHUNDEN

→ Rasen stammar från Mittådalens sameby, och ursprunget ska vara vit lapphund med möjliga inslag av gråhund.

→ Den ska vara gul till färgen och ha tydliga svarta tecken i ansiktet.

→ Mankhöjden är omkring 50–60 centimeter, och om man jämför med andra älghundsraser är den mer lik en jämthund i sin resning än en gråhund.

”Familjen Nordström avlar för eget behov när de själva behöver en ny hund eller när intresselistan blir lång nog. Ibland blir det två kullar på ett år, ibland ingen. Det är kärleken till rasen som driver dem, inte pengarna.”

Rune Nordström har alla sina parningar uppskrivna och gläds åt att hans bror Konrads barnbarn, Jon Nordström, vill fortsätta släktens arbete med hedehunden.

Jon Nordström med Nick och hans son Storm.

riterades högst, och Konrads och Runes duktiga hundar blev kända långt från Hede i Härjedalen.

– Vi fick kontakt med Domän och fick jaga på deras marker runt om i landet. Vi tog med oss två, tre hundar och jagade varje dag i veckor. Sedan kom vi hem och fortsatte jaga här. Man kan nog säga att vi jagade varje dag så länge jakten pågick, säger Rune, som fram till förra året var verksam som jaktledare i sitt jaktlag.

DOTTERN AVLAR VIDARE

Han beskriver hedehunden som oerhört robust och med ork att jaga länge utan att bli trött. Rune minns inte en enda dag som någon av hans hundar varit sjuka så att jakten ställts in.

Konrad Nordström är död sedan sex år, och i dag har inte heller Rune någon hund

kvar. Hans dotter Lena fortsätter dock hans värv och avlar vidare på hedehunden.

Konrads barnbarn Jon Nordström ses i dag som den som kommer att ta över förvaltandet av rasen. Han är 26 år, läser till jägmästare, har jakten i blodet och två egna hedehundar. Den äldsta, 13-årige Nick, fick han av farfar Konrad när han var 13 år, och i dag har han också Nicks son Storm, som är två år.

Rune och Jon tror att det finns omkring 150–200 hedehundar i Sverige. Familjen har inte längre samma kontroll över sin ras sedan de även började sälja tikar under 1980-talet.

– Ibland förfasas jag när det annonseras ut ”äkta” hedehundar som inte är annat än rena blandningar som de tar hutlösa priser för, säger Rune.

Familjen Nordström avlar för eget behov

när de själva behöver en ny hund eller när intresselistan blir lång nog. Ibland blir det två kullar på ett år, ibland ingen. Det är kärleken till rasen som driver dem, inte pengarna.

INTE GODKÄND SOM RAS

Varför är den inte godkänd som ras i Sverige?

– Vi fick frågan i slutet av 1990-talet om vi var intresserade av att stambokföra rasen, men vi var inte redo att släppa kontrollen då, säger Rune Nordström.

Frågan lyftes på nytt 2013 då en bekant till Nordströms med hedehundar, boende i byn, tyckte att det vore roligt att få den erkänd som ras.

– Men Svenska Kennelklubben var inte alls intresserad då. De gjorde en utredning men skrev sedan att de inte var beredda att ta på sig ansvaret för att bevara rasen, berättar Jon.

– Det gör inte så mycket egentligen, säger Rune. Konrad ville inte att rasen skulle stambokföras. Och jag kan känna att det är ganska skönt att det inte finns något avelsråd som kommer och säger hur det ska vara. Vi har lyckats väldigt bra hittills, och jag är övertygad att Jon kommer att fortsätta vårt avelsarbete på samma sätt.

Hur skiljer sig hedehunden från andra älghundar?

– Den har ett mycket mindre sök än exempelvis jämthunden. Den blir inte borta hela dagen och håller bra kontakt med föraren, säger Jon.

Älgen står mycket bra för hedehundar, något som en del menar beror på den ljusa färgen.

En hedehund är mycket tillgiven och trogen sin förare, och den har bra tolerans mot andra hundar. Den blir mycket sällan

ilsken, säger Jon. Den har ett speciellt lynne, är lugn och väldigt snäll. Det är en riktigt bra familjehund, men det vill man egentligen inte berätta. Det får inte bli sällskapshundar av dem; de måste jaga.

Kan man, som med andra älghundsraser, jaga vildsvin och björn med hedehunden?

– Vi trodde ju inte det, och vi har väl aldrig försökt jaga björn med den trots att vi befinner oss i Härjedalen där det är björntätast i Sverige, säger Jon. Men nu har det faktiskt hänt att hundarna skällt björn vid flera tillfällen, och de har gjort det bra.

– Men för mig är det inte alls intressant med björnjakt, och därför uppmuntrar jag det inte.

– Vi har ju inga vildsvin i de här trakterna, men jag sålde faktiskt en valp till Skåne, och den används på gris. Ägaren till hunden påstår att han aldrig haft en så bra gris-hund. Det är ju roligt förstås och inget vi hade kunnat gissa, säger Rune.

MYCKET OMTYCKT

Rune berättar att flera av dem som köpt hedehundar av honom blivit så frälsta att de inte kan tänka sig en annan ras.

– Vi har allt lyckats ganska bra med att producera riktigt bra jakthundar, säger Rune, inte utan en viss stolthet i rösten.

– De finns i hela landet, säger Jon. Det finns några som avlar det som vi inte tycker är hedehundar, men det finns duktiga uppfödare också, från Korpilombolo i norr till Skåne i söder.

– Jag vill gärna fortsätta arbetet som farfar och Rune började med, säger Jon. Det känns betydelsefullt att få fortsätta förvalta rasen för framtiden. Kanske blir den stambokförd någon gång i framtiden. ☺

Jons Nick är 14 år gammal och fortfarande en jaktmaskin.

NYHET!

STRIKE™
PERFECT ENDING

MENINGEN MED

PERFECT ENDING

Känn ditt vilt, känn din terräng.
Låt STRIKE™ göra resten.

I skarpt läge måste allt falla på plats. Förväntningarna såväl som utfallet. Detta är något alla ansvarsfulla jägare eftersträvar och det är också tanken med ammunitionsserien STRIKE™. En hel familj där varje medlem på sitt sätt bidrar till en säkrare jakt och önskan om det perfekta avslutande ögonblicket.

Nu är det dags att möta de två första kulorna.

LÄS MER PÅ WWW.NORMA.CC

ECO STRIKE™

RETHINKING IMPACT – PERFECT ENDING

TIP STRIKE™

INSTANT STOP – PERFECT ENDING

norma®

DEDICATED TO PRECISION